საქართველოს უმაღლესი განათლების დაფინანსების პრობლემები და პერსპექტივები საზღვრისპირა სოფლებში მცხოვრები სტუდენტებისთვის

პრეზენტატორები: ანა ახალკაცი

განსახილველი საკითხები

- **01** თემის აქტუალობა
- **02** საკვლევი თემის მიზანი და საკითხები
- **03** ლიტერატურის მიმოხილვა
- **04** კვლევის მეთოდოლოგია
- **05** კვლევის შედეგები
- **06** დასკვნები
- **07** რეკომენდაციები
- **08** გამოყენებული ლიტერატურა

თემის აქტუალობა

უმაღლესი განათლება მნიშვნელოვანია ქვეყნის სოციალური და ეკონომიკური განვითარებისთვის, თუმცა საზღვრისპირა სოფლებში მცხოვრები სტუდენტები ფინანსური ბარიერების, ბიუროკრატიული სირთულეების და ინფორმაციის ნაკლებობის გამო ხშირად ვერ იღებენ დაფინანსებას

საკვლევი თემის მიზანი

საქართველოს უმაღლესი განათლების დაფინანსების სისტემის გაანალიზება, არსებული კრიტერიუმების და პრაქტიკის ხარვეზების გამოვლენა, რომლებიც საზღვრისპირა სოფლებში მცხოვრებ სტუდენტებს უზღუდავს ხელმისაწვდომობას.

განათლების დაფინანსების პროცესის გამჭირვალობისა და სამართლიანობის კვლევა, სტუდენტების ინფორმირებულობის დონის განსაზღვრა და იმ რეკომენდაციების შემუშავებას, რომელიც ხელს შეუწყობს სოციალური თანასწორობის გაუმჯობესებასა და განათლების ხელმისაწვდომობას.

საკვლევი კითხვები:

- რამდენად სამართლიანი და ეფექტურია საქართველოს უმაღლესი დაფინანსების სისტემა საზღვრისპირა სოფლებში მცხოვრები სტუდენტებისთვის?
- რა ძირითადი ბარიერები არსებობს, რომლებიც სტუდენტებს დაფინანსების მიღებაში უშლიან ხელს და როგორ აისახება ეს ყოველივე მათ განათლებაზე?

- რამდენად ინფორმირებულნი არიან სტუდენტები დაფინანსების მიღების შესაძლებლობის და მისი კრიტერიუმების შესახებ?
- როგორ აისახება ბიუროკრატიული ბარიერები და კრიტერიუმების სიმკაცრე სტუდენტების განათლების ხელმისაწვდომობაზე?

E
E
u

ლიტერატურის მიმოხილვა

✓ ლელა ჩახაიას კვლევა (2013) აჩვენებს, რომ უმაღლესი განათლების დაფინანსება მეტ უპირატესობას ანიჭებს დედაქალაქის და სხვა დიდი ქალაქის სტუდენტებს, რაც კიდევ უფრო ზრდის უთანასწორობას.

✓ OECD (2021) კვლევის მიხედვით განათლების დაფინანსების ხელმისაწვდომობა მთავრობის მიერ განსაკუთრებით პრობლემურია ისეთ რეგიონებში, რომლებიც დაბალშემოსავლიან და პერიფერიულ რეგიონებად ითვლებიან.

✓ "საქართველოში მიზანშეწონილია უმაღლესი განათლების დაფინანსების გაზრდა, რადგან უმაღლესი განათლების დაფინანსების ზრდა იწვევს დასაქმებისა და დასაქმებიდან შემოსავლების მაჩვენებლის გაუმჯობესებას."(ბრეგაძე, 2013)

E
E
u

ლიტერატურის მიმოხილვა

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო (2013-2022) ბიუჯეტი არ იზრდება მიუხედავად მზარდი მოთხოვნისა

წელი	დაფინანსებული სტუდენტები	ბიუჯეტი (მლნ ლარი)	საშუალო დაფინანსება სტუდენტზე
2013	1500	5	2250
2015	1800	5	2250
2018	2000	5	2250
2022	2209	5	2250

E E U

კვლევის მეთოდოლოგია

თვისობრივი კვლევის მეთოდი

ძირითად კვლევის მეთოდად გამოყენებული იქნება ინტერვიუ, რომლის მეშვეობითაც შესაძლებელი იქნება საზღვრისპირა სოფლებში მცხოვრები სტუდენტების ფინანსური ბარიერების, პერსონალური გამოცდილებისა და ინფორმაციული დონის უფრო ღრმა გაგება და გაანალიზება.

კვლევის შედეგები

- ბიუროკრატიული ბარიერები

(უაროფითი პასუხები არ არის დასაბუთებული, სტუდენტები ვერ იგებენ რა გახდა უარის მიზეზი)

- ინფორმაციის ნაკლებობა

(სკოლის პერიოდში არ იციან დაფინანსების შესახებ, ინფორმაციის მიღება ხდება დაგვიანებით)

- არათანაბარი გადანაწილება

(დაფინანსება ენიჭებათ სტუდენტებს, რომლებიც რეალურად არ ცხოვრობენ საზღვრისპირა სოფელში)

- ფინანსური შეზღუდვები

(სტუდენტების რაოდენობა იზრდება, ბიუჯეტი იგივეა)

დასკვნა

უმაღლესი დაფინანსების სისტემა არ არის სამართლიანი დაა ეფექტური

საერთაშორისო.გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ სოციალური და ეკონომიკური მდგომარეობის გათვალისწინება აუცილებელია

ბიუროკრატიული ბარიერები, ინფორმაციის ნაკლებობა და არათანაბარი განაწილება სტუდენტებს ხელს უშლის განათლების მიღებაში

სახელმწიფო ბიუჯეტი უცვლელია, მიუხედავად მაღალი მოთხოვნისა

პრობლემები აფერხებს არამარტო სტუდენტებს, არამედ რეგიონის განვითარებასაც

რეკომენდაციები

- განათლების დაფინანსების მექანიზმების გადახედვა და გამჭვირვალობის გაზრდა

- სტუდენტების უფრო აქტიური ინფორმირების მიზნით, მნიშვნელოვანია სკოლებში საინფორმაციო შეხვედრების, ბროშურებისა და ონლაინ პლატფორმების გამოყენება.

- დაფინანსების განაწილების პროცესის მონიტორინგი და ზედამხედველობა ხელს შეუწყობს უსამართლო გადაწყვეტილებების თავიდან არიდებას.

- სტუდენტების რაოდენობის ზრდასთან ერთად, აუცილებელია შესაბამისი ბიუჯეტის გაზრდა

გამოყენებული ლიტერატურა

- ბრეგვაძე, თ (2013) *უმაღლესი განათლებისა და მეცნიერების სტრატეგიული განვითარება საქართველოში, უმაღლესი განათლება და დასაქმება.* თბილისი: განათლების პოლიტიკის დაგეგმვისა და მართვის ინსტიტუტი.
- ჩახაია, ლ (2013). *უმაღლესი განათლებისა და მეცნიერების სტრატეგიული განვითარება საქართველოში, უმაღლესი განათლებისა და კვლევის დაფინანსება და ფინანსური მართვა.* თბილისი: განათლების პოლიტიკის დაგეგმვისა და მართვის ინსტიტუტი.
- OECD (2019). მიმოხილვა განათლებაში შეფასებისა და ატესტაციის სისტემების შესახებ. საქართველო.
- OECD (2021), *OECD Economic Outlook*, Volume 2021 Issue 1, No. 109, OECD Publishing, Paris.
- https://edu.aris.ge/news/umaglesi-ganatlebis-saxelmwifo-dafinanseba-saqartveloshi-grantis-tipebi-da-programuli-dafinanseba.html (15.01.2026)
- https://www.mes.gov.ge/uploads/files/dadgenileba-242.pdf (15.01.2026)

E
E
u

დიდი მადლობა ყურადღებისთვის!